

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Civillietas](#) > [Pierādījumu Iegūšana](#) > Lithuania

Pierādījumu iegūšana

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Pierādīšanas pienākums

Pusēm jāpierāda to prasījumu un iebildumu pamatā esošie fakti, izņemot gadījumus, kad šādi fakti nav jāpierāda (sk. 1.2. punktu).

1.1 Kādi ir pierādīšanas pienākuma noteikumi?

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilprocesa kodeksu (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) pierādīšanas pienākums ir lietā iesaistītajām pusēm. Tām ir jāpierāda to prasījumu un iebildumu pamatā esošie fakti, izņemot gadījumus, kad šādi fakti nav jāpierāda saskaņā ar Civilprocesa kodeksu.

Visas tiesas izskata civillietas saskaņā ar sacīkstes principu. Ikvienai pusei ir jāpierāda tās prasījumu un iebildumu pamatā esošie fakti, izņemot gadījumus, kad šādi fakti nav jāpierāda.

1.2 Vai pastāv noteikumi, kas atbrīvo noteiktus faktus no pierādīšanas pienākuma? Kādos gadījumos? Vai ir iespējams iesniegt pierādījumus, lai pierādītu, ka kāds juridisks pieņēmums, nav pareizs?

Civilprocesa kodeksa 182. pantā ir uzskaitīti šādi faktu veidi, uz kuriem neattiecas pierādīšanas pienākums:

- fakti, ko tiesa atzinusi par vispārzināmiem;
- fakti, kas konstatēti spēkā esošos spriedumos citā civiltiesvedībā vai administratīvā tiesvedībā, kuras dalībnieki bijušas tās pašas personas, izņemot gadījumus, kad tiesas spriedums rada tiesiskas sekas citām personām, kas nav iesaistītas tiesvedībā (prejudiciāli fakti);
- sekas, kas izriet no personīgām darbībām, kuras ir noziedzīgs nodarījums, ja šādas sekas ir atzītas spēkā esošā spriedumā krimināltiesvedībā (prejudiciāli fakti);
- fakti, kas ir domājami saskaņā ar likumu un nav apstrīdēti saskaņā ar vispārējo procedūru;
- pušu atzīti fakti.

Pusei ir tiesības atzīt citas puses prasības vai iebilduma pamatā esošus faktus. Tiesa var uzskatīt atzītu faktu par noskaidrotu, ja tā uzskata, ka atzīšana atbilst lietas apstākļiem un ka attiecīgā puse faktus nav atzinusi maldināšanas, vardarbības vai draudu nolūkos vai ka fakti ir atzīti kļūdas pēc vai lai slēptu patiesību.

Jāņem arī vērā, ka šādus apstākļus var apstrīdēt, iesniedzot pierādījumus saskaņā ar vispārējo procedūru.

1.3 Kādā apmērā tiesai ir jābūt pārliecinātai par kādu faktu, lai tā varētu pamatot savu spriedumu ar šo faktu?

Ja iesniegtie pierādījumi ļauj tiesai secināt, ka fakta esības varbūtība ir lielāka nekā neesības varbūtība, tiesa atzīst attiecīgo faktu par noskaidrotu.

2 Pierādījumu iegūšana

Pierādījumi civiltiesvedībā ir jebkuri faktiskie dati, ko tiesa izmanto kā pamatu, lai atbilstoši likumā noteiktajai procedūrai noteiktu pušu prasības un iebildumus pamatojošo faktu esību vai neesību, kā arī jebkuri citi fakti, kas ir būtiski godīga un taisnīga lēmuma pieņemšanai attiecīgajā lietā. Šādus datus var noskaidrot, izmantojot liecības, ko sniedz puses vai trešās personas (tieši vai ar pārstāvja starpniecību), liecinieku liecības, rakstiskus pierādījumus, lietiskus pierādījumus, pārbaužu protokolus, ekspertu ziņojumus, tiesiski iegūtus fotoattēlus, video un audio ierakstus un citus pierādījumu veidus.

Tiesa var arī prasīt, lai ES dalībvalsts savāc pierādījumus vai iegūst tos tieši saskaņā ar Padomes 2001. gada 28. maija Regulu (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civilīetās un komercīetās, lai uzlabotu, vienkāršotu un paātrinātu tiesu sadarbību pierādījumu iegūšanā.

2.1 Vai pierādījumi vienmēr jāiesniedz kādai no lietas pusēm, vai arī atsevišķos gadījumos tiesnesis var iegūt pierādījumus pēc savas iniciatīvas?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 179. pantu puses un citi tiesvedības dalībnieki iesniedz pierādījumus. Ja iesniegtie pierādījumi nav pietiekami, tiesa var prasīt, lai puses un citi tiesvedības dalībnieki iesniedz tai apstiprinošus pierādījumus, un noteikt termiņu to iesniegšanai. Tiesa ir arī tiesīga vākt pierādījumus pēc savas iniciatīvas (*ex officio*), bet tikai likumā paredzētos gadījumos.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu tiesa ir tiesīga vākt pierādījumus pēc savas iniciatīvas, iztiesājot ģimenes vai nodarbinātības lietas, ja tā uzskata, ka tas ir būtiski lietas taisnīgai izspriešanai (376. un 414. pants).

Turklāt Civilprocesa kodeksa 476. pantā ir paredzēts, ka tiesa, gatavojoties izspriest lietas par nepilngadīga bērna atzišanu par pilnībā rīcībspējīgu un tiesībspējīgu (emancipētu):

- ieceļ bērnu aizsardzības valsts iestādi nepilngadīgā bērna dzīvesvietā, lai tā iesniegtu savus secinājumus par nepilngadīgā bērna gatavību neatkarīgi īstenot visas civiltiesības un pildīt pienākumus;
- pieprasa datus par to, vai nepilngadīgais bērns ir bijis notiesāts vai ir izdarījis administratīvo tiesību vai citu tiesību pārkāpumu;
- ja tas ir nepieciešams, lai noteiktu nepilngadīgā bērna fizisko, tikumisko vai garīgo attīstību — uzdod veikt psiholoģisko un/vai psihiatrisko tiesu ekspertīzi un pieprasa jebkādus nepilngadīgā bērna medicīniskos dokumentus vai citu materiālu, kas ir nepieciešams pārbaužu veikšanai;
- veic jebkādas citas darbības, kas ir nepieciešamas, lai sagatavotos lietas izskatīšanai.

Civilprocesa kodeksa 582. pants arī paredz, ka tad, kad tiek izskatīts jautājums par atļauju nodot īpašumtiesības uz ģimenes īpašumu, ieķīlāt ģimenes īpašumu vai radīt citu apgrūtinājumu tiesībām uz ģimenes īpašumu, tiesai, ņemot vērā lietas apstākļus, ir tiesības pieprasīt no prasītāja pierādījumus par ģimenes finanšu stāvokli (ienākumiem, ietaupījumiem, citu īpašumu, saistībām), datus par nododamo ģimenes īpašumu, datus no bērnu aizsardzības dienesta par bērna vecākiem, datus par sākotnējiem nosacījumiem un nākotnes darījuma izpildes izredzēm, bērna tiesību aizsardzības izredzēm, ja darījums netiek veikts, un citus pierādījumus.

2.2 Ja kādas puses lūgums pieņemt pierādījumu tiek apmierināts, kas noteik tālāk?

Lai savāktu pierādījumus (saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 199. un 206. pantu), tiesa var pieprasīt, lai juridiska vai fiziska persona iesniedz rakstiskus vai lietiskus pierādījumus, kas jāiesniedz tieši tiesai noteiktos termiņos. Ja fiziskās vai juridiskās personas nespēj iesniegt prasītos rakstiskos vai lietiskus pierādījumus vai nespēj to izdarīt noteiktajā termiņā, tām ir jāinformē par to tiesa un jānorāda iemesli. Tiesa personai, kura pieprasa rakstiskus vai lietiskus pierādījumus, var izdot apliecinājumu, kas sniedz personai tiesības iegūt pierādījumus, lai tos varētu iesniegt tiesai.

Gatavojoties tiesas sēdei, tiesnesis arī veic citas procesuālas darbības, kas ir nepieciešamas, lai pienācīgi sagatavotu lietu izskatīšanai tiesas sēdē (pieprasa pierādījumus, ko nevar iegūt tiesvedības dalībnieki, vāc pierādījumus pēc savas iniciatīvas, ja tiesa ir tiesīga to darīt saskaņā ar Civilprocesa kodeksu, utt.).

2.3 Kādos gadījumos tiesa var noraidīt puses lūgumu pieņemt pierādījumu?

Tiesa var noraidīt pierādījumus šādos apstākļos:

- ja tie ir nepieņemami;
- ja pierādījumi neapstiprina vai atspēko faktus, kas ir būtiski lietā (Civilprocesa kodeksa 180. pants);
- ja pierādījumus ir bijis iespējams iesniegt agrāk un to vēlāka iesniegšana tādējādi kavēs tiesvedību (Civilprocesa kodeksa 181. panta 2. punkts).

Visi dokumenti vai citi pierādījumi, ar kuriem prasītājs pamato prasījumus, pierādījumi par to, ka ir samaksāta nodeva tiesai, un pieteikumi, pieprasot pierādījumus, ko prasītājs nevar iesniegt, norādot iemeslus, kāpēc pierādījumus nevar iesniegt, ir jāpievieno kā pielikums prasības pieteikumam, lai tiesa tos pieņemtu (Civilprocesa kodeksa 135. pants).

Jāņem vērā arī tas, ka apelācijas tiesa atteiksies pieņemt jaunus pierādījumus, ko ir bijis iespējams iesniegt pirmās instances tiesai, izņemot gadījumus, kad pirmās instances tiesa ir nepamatoti atteikusies pieņemt pierādījumus vai ja vajadzība iesniegt pierādījumus ir radusies vēlāk (Civilprocesa kodeksa 314. pants).

2.4 Kādi ir dažādie pierādījumu veidi?

Kā noteikts Civilprocesa kodeksā, pierādījumi civiltiesvedībā ir jebkuri faktiskie dati, ko tiesa izmanto kā pamatu, lai atbilstoši likumā noteiktajai procedūrai konstatētu, vai pastāv pušu prasības un iebildumus pamatojoši apstākļi, kā arī citi apstākļi, kas ir būtiski godīga un taisnīga lēmuma pieņemšanai attiecīgajā lietā. Minētos datus var iegūt no liecībām, ko sniedz puses vai trešās personas (tieši vai ar pārstāvja starpniecību), liecinieku liecībām, rakstiskiem pierādījumiem, lietiskiem pierādījumiem, pārbaužu protokoliem un ekspertu ziņojumiem.

Kā pierādījumus var izmantot arī tiesiski iegūtus fotoattēlus un audio un video ierakstus.

2.5 Kādas ir metodes, lai iegūtu pierādījumus no lieciniekiem, un vai tās atšķiras no metodēm, kādas izmanto, lai iegūtu pierādījumus no lieciniekiem, kas ir eksperti? Kādi ir noteikumi attiecībā uz rakstveida pierādījumu un eksperta atzinuma/viedokļa iesniegšanu?

Civilprocesa kodeksa 192.-217. pantā ir ietverti turpmāk izklāstītie noteikumi, kas reglamentē pierādījumu iegūšanu no lieciniekiem un lieciniekiem ekspertiem.

Liecinieku nopratināšanas procedūra

Katru liecinieku ieaicina tiesas zālē un nopratina individuāli. Nenopratinātie liecinieki nedrīkst atrasties tiesas zālē tiesas sēdes laikā. Nopratinātajiem lieciniekiem jāpaliek tiesas zālē līdz tiesas sēdes beigām. Ja to prasa nopratinātie liecinieki, tiesa var ļaut viņiem iziet no tiesas zāles pēc tam, kad ir uzklusēti tiesvedības dalībnieku viedokļi.

Liecinieku var nopratināt *in situ*, ja viņš nevar ierasties tiesā pēc uzaicinājuma slimības, vecuma, invaliditātes vai cita tiesas atzīta pamatota iemesla dēļ un ja tiesvedības dalībnieks, kurš ierosinājis liecinieka uzaicināšanu, nevar nodrošināt viņa ierašanos tiesā.

Tiesai jāpārlicinās par liecinieka identitāti un jāizskaidro lieciniekam viņa tiesības un pienākumi, kā arī viņa atbildība zvēresta laušanas un savu pienākumu neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā.

Pirms nopratināšanas liecinieks nodod zvērestu, uzliekot roku uz Lietuvas Republikas Konstitūcijas (*Lietuvos Respublikos Konstitucija*) un sakot šādus vārdus: "Es, (pilns vārds un uzvārds), godīgi un patiesi zvēru teikt patiesību, nenoklusējot, nepapildinot un nemainot pierādījumus." Zvērestu nodevušais liecinieks paraksta zvēresta tekstu. Parakstīto zvērestu pievieno lietas dokumentiem.

Kad tiesa ir noskaidrojusi liecinieka saistību ar pusēm un trešām personām un citus apstākļus, kas ir būtiski viņa liecību novērtēšanai (liecinieka izglītība, nodarbošanās u. c.), tā aicina liecinieku izstāstīt visu, ko viņš zina par lietu, un atturēties izpaust informāciju, ja liecinieks nevar norādīt tās avotu.

Kad liecinieks ir sniedzis savu liecību, viņam var uzdot jautājumus. Vispirms liecinieku izvaicā persona, kura prasījusi viņa uzaicināšanu, un šādas personas pārstāvis. Tad liecinieku izvaicā citi tiesvedības dalībnieki. Liecinieku, kuru uzaicinājis tiesa pēc savas iniciatīvas, vispirms izvaicā prasītājs. Tiesnesim ir jāignorē uzvedinoši jautājumi un jautājumi, kas neattiecas uz lietu. Tiesnesis ir tiesīgs uzdot jautājumus jebkurā brīdī liecinieka izvaicāšanas laikā.

Tiesa pēc tiesvedības dalībnieka lūguma vai pēc savas iniciatīvas var nopratināt liecinieku atkārtoti tajā pašā tiesas sēdē, uzaicināt nopratināto liecinieku uz citu tiesas sēdi tajā pašā tiesā vai savstarpēji konfrontēt lieciniekus.

Izņēmuma gadījumos, kad ir neiespējami vai sarežģīti nopratināt liecinieku tiesā, tiesa, kas izspriež lietu, var izskatīt rakstisku liecību, ja tā, ņemot vērā liecinieka identitāti un to apstākļu būtību, par kuriem ir sniedzama liecība, uzskata, ka tam nebūs kaitējošas ietekmes uz būtisko lietas faktu noskaidrošanu. Pēc pušu iniciatīvas liecinieku var uzaicināt uz papildu nopratināšanu tiesā, ja tas ir nepieciešams, lai sīkāk noskaidrotu lietas faktus. Pirms liecināšanas lieciniekam ir jāparaksta zvēresta teksts, kas norādīts Civilprocesa kodeksa 192. panta 4. punktā, un lieciniekam ir jāparaksta apliecinājums par to, ka viņš ir brīdināts, ka nepatiesas liecības sniegšana ir noziedzīgs nodarījums. Rakstiska liecība jāsniedz, klātesot notāram, kurš apliecina liecību.

Ekspertu nopratināšana

Eksperta atzinumu nolasa skaļi tiesas sēdē. Pirms eksperta atzinuma nolasīšanas ekspertam (ekspertiem), kas sniedz eksperta atzinumu un piedalās tiesas sēdē, ir jānodod zvērests, uzliekot roku uz Lietuvas Republikas Konstitūcijas un sakt šādus vārdus: "Es, (pilns vārds un uzvārds), zvēru, ka godīgi veikšu savus eksperta pienākumus tiesvedībā un sagatavošu objektīvu un pamatotu eksperta atzinumu, balstoties uz visu savu pieredzi." Ja nopratināšana notiek ārpus tiesas sēdes, eksperta parakstītā zvēresta teksts ir eksperta ziņojuma neatņemama sastāvdaļa. Ekspertiem, kuri ir iekļauti Lietuvas Republikas Tiesas ekspertu sarakstā (*Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašas*) un ir nodevuši zvērestu, kad tika iekļauti minētajā sarakstā, nav jānodod zvērests tiesā, un tiek uzskatīts, ka viņi ir brīdināti par atbildību nepatiesa atzinuma vai liecību sniegšanas gadījumā.

Tiesa var uzdot ekspertam jautājumus, lai viņš mutiski paskaidro savu atzinumu. Eksperta atzinuma mutisko skaidrojumu iekļauj tiesas sēdes protokolā.

Ekspertiem var uzdot jautājumus, lai viņi paskaidro vai papildina savu atzinumu. Personai, kura prasījusi eksperta iecelšanu, ir iespēja pirmajai uzdot jautājumus. Tad ekspertu var izvaicāt citi tiesvedības dalībnieki. Ja ekspertu iecel tiesa pēc savas iniciatīvas, prasītājam ir iespēja pirmajam uzdot jautājumus ekspertam.

Tiesneši ir tiesīgi uzdot jautājumus ekspertam jebkurā brīdī viņu izvaicāšanas laikā.

Eksperta atzinums tiek sniegts tikai pēc tiesas pieprasījuma (un tas ir jāiesniedz rakstiski eksperta ziņojuma formā). Eksperta ziņojumā jābūt iekļautam detalizētam veiktās izmeklēšanas aprakstam, secinājumiem, kas izdarīti, pamatojoties uz konstatētajiem faktiem, un pamatotām atbildēm uz tiesas uzdotajiem jautājumiem.

Ja tiesa pieprasa eksperta atzinumu bez eksperta ziņojuma, eksperta atzinumu uzskata par rakstiskajiem pierādījumiem, ko iesniedzis eksperts (līdzīgi kā citi tiesvedības dalībnieki), vai pierādījumiem, ko pieprasījusi tiesa saskaņā ar Civilprocesa kodeksā noteikto procedūru.

Civilprocesa kodeksa 198. pantā ir paredzēti turpmāk izklāstītie noteikumi par rakstisku pierādījumu iesniegšanu.

Rakstiskus pierādījumus var iesniegt tiesvedības dalībnieki, vai tos var pieprasīt tiesa saskaņā ar Kodeksā paredzēto procedūru.

Rakstiski pierādījumi jāiesniedz Civilprocesa kodeksā noteiktajā formā, proti, tiesvedības dalībniekam, kurš pamato procesuālo dokumenta saturu ar rakstiskiem pierādījumiem, ir jāpievieno oriģināli vai to kopijas (digitālas kopijas), ko apliecinājusi tiesa, notārs (vai cita persona, kura ir pilnvarota veikt notāra darbības), jurists, kurš piedalās tiesvedībā, vai persona, kas ir izdevusi (saņēmusi) dokumentu. Tiesa pēc savas iniciatīvas vai pēc tiesvedības dalībnieka pieprasījuma var prasīt, lai tiek iesniegti dokumentu oriģināleksemplāri. Tiesvedības dalībnieka pieprasījumu iesniegt dokumentu oriģināleksemplārus iesniedz kopā ar tā prasību, pretprasību, aizstāvības argumentu izklāstu vai citiem tiesvedības dalībnieku procesuālajiem dokumentiem. Tiesvedības dalībnieki var iesniegt šādu pieprasījumu vēlāk, ja iemeslus, kuru dēļ tas nav iesniegts agrāk, tiesa atzīst par pārliecinošiem vai ja attiecīgā pieprasījuma izpilde nekavēs lietas izspiešanu. Ja dokuments tikai daļēji attiecas uz procesuālo dokumentu saturu, tad tiesai var iesniegt tikai attiecīgās dokumenta daļas (izvilkumus, izrakstus).

Visi procesuālie dokumenti un to pielikumi jāiesniedz tiesai lietuviešu valodā, izņemot atsevišķus gadījumus, kas

paredzēti tiesību aktos. Ja tiesvedības dalībnieki, kuriem jāiesniedz procesuālie dokumenti, nesaprot lietuviešu valodu, tiesā jāiesniedz šādu dokumentu tulkojumi viņiem saprotamā valodā. Ja iesniedzamie dokumenti saskaņā ar Kodeksu ir jāpārtulko svešvalodā, tiesvedības dalībniekiem ir jāiesniedz tiesai apliecināti šādu dokumentu tulkojumi atbilstoši noteiktajai tiesas procedūrai.

Pēc iesniedzēju pieprasījuma lietā iekļautos dokumentu oriģināleksemplārus var atdot atpakaļ. Šādā gadījumā lietas dokumentācijā ir jāatstāj atpakaļ atdodamo dokumentu kopijas, kas apliecinātas saskaņā ar Kodeksā noteikto procedūru.

2.6 Vai kādas noteiktas pierādīšanas metodes ir nozīmīgākas par citām?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 197. pantu dokumentus, ko izdevušas valsts un pašvaldību iestādes un ko apstiprinājušas valsts pilnvarotas personas savas kompetences ietvaros un atbilstoši prasībām, kuras piemēro attiecībā uz konkrētu dokumentu formu, var uzskatīt par oficiāliem rakstiskiem pierādījumiem, un tiem ir lielāks pierādījuma spēks. Faktus, kas norādīti oficiālos rakstiskos pierādījumos, uzskata par pilnībā pierādītiem, līdz tos atspēko ar citiem pierādījumiem tiesvedībā, izņemot liecinieku liecības. Aizliegumu izmantot liecinieku liecības nepiemēro, ja tas būtu pretrunā labticības, godprātības un saprātīguma principiem. Oficiālu rakstisku pierādījumu pierādījuma vērtību ar tiesību aktiem var piešķirt arī citiem dokumentiem.

2.7 Vai noteiktu faktu pierādīšanai ir obligāti jāizmanto noteikta veida pierādīšanas metodes?

Lietas apstākļus, kas saskaņā ar likumu jāpierāda, izmantojot konkrētus pierādīšanas līdzekļus, nevar pierādīt ar citiem pierādīšanas līdzekļiem (Civilprocesa kodeksa 177. panta 4. punkts).

2.8 Vai lieciniekam saskaņā ar likumu ir pienākums sniegt liecību?

Personai, kura tiek uzaicināta kā liecinieks, ir jāierodas tiesā un jāsniedz patiesa liecība. Persona, kura tiek uzaicināta kā liecinieks, ir atbildīga saskaņā ar likumu par liecinieka pienākumu nepildīšanu (191. pants), t. i., viņai var piespriest naudas sodu.

2.9 Kādos gadījumos liecinieks var atteikties sniegt liecību?

Liecinieks var atteikties sniegt liecību, ja liecinot viņš liecinātu pret sevi, saviem ģimenes locekļiem vai tuviem radniekiem.

2.10 Vai pret personu, kura atsakās liecināt, var piemērot sankcijas vai likt sniegt liecību piespiedu kārtā?

Ja liecinieks, eksperti vai tulki neierodas uz tiesas sēdi, tiesa prasa personām, kuras piedalās tiesvedībā, vai lietu var izskatīt bez liecinieku, ekspertu vai tulku klātbūtnes, un nospriež, ka tiesas sēde ir jāturpina vai jāatliek. Ja uzaicināts liecinieks, eksperts vai tulks neierodas tiesā bez pamatota iemesla, viņam var piespriest naudas sodu līdz viena tūkstoša litu apmērā. Liecinieku var arī nogādāt uz tiesu piespiedu kārtā, pamatojoties uz tiesas nolēmumu (Civilprocesa kodeksa 248. pants).

2.11 Vai ir personas, no kurām nedrīkst iegūt liecības?

Šādas personas nedrīkst noprotināt kā lieciniekus:

- pārstāvji civiltiesvedībā un administratīvā tiesvedībā vai aizstāvības advokāts krimināltiesvedībā — attiecībā uz faktiem, ko šīs personas uzzinājušas, pildot savus pārstāvja vai aizstāvības advokāta pienākumus;
- personas, kuras nespēj izprast apstākļus, kas ir būtiski attiecībā uz lietu, vai kuras nespēj sniegt patiesu liecību fiziskas vai garīgas invaliditātes dēļ;
- priesteri — attiecībā uz apstākļiem, par kuriem viņi uzzinājuši grēksūdzes laikā;
- mediķi — attiecībā uz apstākļiem, uz kuriem attiecas profesionālais noslēpums;
- mediatori — attiecībās uz apstākļiem, par kuriem viņi uzzinājuši samierināšanas starpniecības procedūrā.

Likumā ar būt noteiktas arī citas personas.

2.12 Kāda ir tiesneša un pušu loma, uzklusot liecinieku? Kādos apstākļos liecinieku var uzklusīt videokonferencē vai ar citu tehnisku līdzekļu palīdzību?

Kad tiesa ir noskaidrojusi liecinieka saistību ar pusēm, trešām personām un citus apstākļus, kas ir būtiski liecību novērtēšanai (liecinieka izglītība, nodarbošanās u. c.), tā aicina liecinieku izstāstīt tai visu, ko viņš zina par lietu, un atturēties izpaust informāciju, ja liecinieks nevar norādīt tās avotu.

Kad liecinieks ir liecinājis, viņam var uzdot jautājumus. Vispirms liecinieku izvaicā persona, kura prasījusi viņa uzaicināšanu, un šādas personas pārstāvis, un tad viņu izvaicā citi tiesvedības dalībnieki. Liecinieku, kuru uzaicinājusi tiesa pēc savas iniciatīvas, vispirms izvaicā prasītājs. Tiesnesim ir jāignorē uzvedinoši jautājumi un jautājumi, kas neattiecas uz lietu. Tiesnesis ir tiesīgs uzdot jautājumus jebkurā brīdī liecinieka izvaicāšanas laikā. Tiesa pēc tiesvedības dalībnieka lūguma vai pēc savas iniciatīvas var noprotināt liecinieku atkārtoti tajā pašā tiesas sēdē, uzaicināt noprotināto liecinieku uz citu tiesas sēdi tajā pašā tiesā vai savstarpēji konfrontēt lieciniekus.

Izņēmuma gadījumos, kad ir neiespējami vai sarežģīti noprotināt liecinieku tiesā, tiesa, kas izsprīž lietu, var izskatīt rakstisku liecību, ja tā, ņemot vērā liecinieka identitāti un to apstākļu būtību, par kuriem ir sniedzama liecība, uzskata, ka tam nebūs kaitējošas ietekmes uz būtisko lietas faktu noskaidrošanu. Pēc pušu iniciatīvas liecinieku var uzaicināt uz papildu noprotināšanu tiesā, ja tas ir nepieciešams, lai sīkāk noskaidrotu lietas faktus. Pirms liecināšanas lieciniekam ir jāparaksta iepriekš noteikts zvēresta teksts un apliecinājums par to, ka viņš ir brīdināts, ka nepatiesas liecības sniegšana ir noziedzīgs nodarījums. Rakstiska liecība jāsniedz, klātesot notāram, kurš apliecina liecību.

Tiesvedības dalībnieku piedalīšanos tiesas sēdēs un liecinieku noprotināšanu *in situ* var nodrošināt, izmantojot informācijas un elektronisko sakaru tehnoloģijas (ar videokonferenču, telefonkonferenču starpniecību u. tml.). Izmantojot šādas tehnoloģijas atbilstoši tieslietu ministra noteiktajai procedūrai, jānodrošina, ka tiesvedības dalībnieki tiek uzticami identificēti un ka dati (pierādījumi) tiek ierakstīti un iesniegti objektīvi.

Turklāt Civilprocesa kodeksa 803. pants paredz iespēju Lietuvas Republikas tiesām lūgt, lai citas valsts tiesa izmanto sakaru tehnoloģijas (videokonferences, telefonkonferences) pierādījumu vākšanā.

3 Pierādījuma izvērtēšana

Tiesa novērtē tiesvedībā iegūtos pierādījumus pēc savas pārlicības, pamatojoties uz tiesvedības laikā izklāstīto faktu visaptverošu un objektīvu izvērtējumu un saskaņā ar likumu.

3.1 Ja puse liecību ieguvusi nelikumīgi, vai tiesai ir kādi ierobežojumi sprieduma pieņemšanā?

Faktu datus noskaidro, izmantojot liecības, ko sniedz puses un trešās personas (tieši vai ar pārstāvja starpniecību), liecinieku liecības, rakstiskus pierādījumus, lietiskus pierādījumus, pārbaužu protokolus, ekspertu secinājumus, tiesiski iegūtos fotoattēlus, video un audio ierakstus un citus pierādījumus. Faktu datus, uz kuriem attiecas valsts vai dienesta noslēpums, parasti nevar izmantot kā pierādījumus civiltiesvedībā, līdz tiem tiek atcelts klasificētas informācijas statuss atbilstoši likumā noteiktajai procedūrai. Datus, kas saņemti samierināšanas starpniecības procedūrā, nevar izmantot kā pierādījumus civiltiesvedībā, izņemot gadījumus, kas paredzēti Likumā par samierināšanas starpniecību civilstrīdos.

Jāņem arī vērā, ka saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 185. pantu tiesai jānovērtē tiesvedībā iegūtie pierādījumi pēc savas pārlicības, pamatojoties uz tiesvedības laikā izklāstīto faktu visaptverošu un objektīvu izvērtējumu un saskaņā ar likumu. Nav pierādījumu, kam būtu jebkāda iepriekš noteikta ietekme uz tiesu, izņemot, ja tas ir paredzēts Civilprocesa kodeksā.

3.2 Ja esmu viena no lietas pusēm, vai mans paziņojums tiks uzskatīts par liecību?

Jā (sk. 2.4. punktu).

■ Lapa atjaunināta: 16/12/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas

Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.